

Informace pro pacienta užívajícího WARFARIN

Trombóza a embolie.

Trombóza je stav, kdy dochází ke srážení krve uvnitř cév nebo přímo v srdci.

Embolie označuje stav, kdy dochází k odplavení krevní sraženiny proudem krve a následnému uzávěru cévy krevní sraženinou (vmetkem, embolem).

Dojde-li k trombóze v tepně, může dojít k přerušení zásobování některého důležitého orgánu nebo jeho části krví s kyslíkem a živinami a k jeho ohrožení. Jde-li například o srdeční sval, vznikne infarkt myokardu. Jde-li o mozkovou tkáň, dojde k rozvoji cévní mozkové příhody - mozkové mrtvice. Dojde-li k trombóze v žíle, nemůže krev dobře odtékat a postižená část organismu (nejčastěji dolní končetina) oteče a bolí. Kromě toho se část krevní sraženiny ze žíly může „utrhnout“ a být zanesena krevním proudem do plicní tepny - vzniká plicní embolie, která může být i život ohrožující. Trombózou je také krevní sraženina vznikající při některých poruchách srdečního rytmu (nejčastěji při tzv. fibrilaci síní) v srdci. Pokud je poté ze srdce krevním proudem zanesena kamkoliv do těla, může ohrozit nemocného například vznikem cévní mozkové příhody.

Důležitou a nedílnou součástí léčby a prevence trombózy obecně jsou léky působící proti srážení krve a jedním z nejpoužívanějších preparátů je Warfarin. Nezbytnou součástí této antikoagulační léčby Warfarinem je sledování jeho účinnosti pomocí krevního testu. Tato monitorace se provádí v pravidelných intervalech, výsledky jsou zapisovány do záznamu o léčbě Warfarinem, který nosí pacient při sobě (podobně jako pacient s cukrovkou nosí průkaz diabetika).

Jak se testování účinnosti léčby provádí?

Při léčbě Warfarinem se provádí ambulantní kontroly protrombinového testu (tzv. INR).

Odebereme Vám krev ze žíly nebo z prstu, na základě výsledku testu pak doporučíme další dávkování Warfarinu a datum příští kontroly.

Mohou se současně užívat ještě jiné léky?

Mnoho léků má s Warfarinem interakce, to znamená, že při současném podání se účinek Warfarinu může zvětšit nebo zmenšit. Proto je nutné každého lékaře, který Vám bude předepisovat nový lék, informovat o tom, že užíváte Warfarin. Lékaře, který Vaši léčbu Warfarinem kontroluje, informujte o každém novém léku, který užíváte.

Mohou se užívat vitaminové přípravky?

Můžete používat jen takové vitaminové přípravky, které neobsahují vitamín K. Ten totiž snižuje účinnost Warfarinu. Nevhodné jsou i některé potravinové doplňky, jejich případné používání konzultujte s distributorem či prodejcem, který je za ně zodpovědný a ověřujte spolu s ním případný obsah vitamínu K v daném výrobku.

Jak má být upravena dieta v průběhu léčby Warfarinem?

Během léčby Warfarinem je nutno se vyvarovat jakýchkoli významných změn jídelníčku, jednorázových výkyvů v jídle a potravin s velmi vysokým obsahem vitamínu K, který snižuje účinek Warfarinu. Příjem vitamínu K by neměl být ani příliš nízký ani příliš vysoký a měl by být pokud možno co nejstabilnější. Strava by měla obsahovat každý den stejné množství běžně dostupného ovoce, nějakou kořenovou zeleninu (mrkev, petržel, celer) a stále zhruba stejné množství ostatní zeleniny.

Potraviny s nízkým obsahem vitamínu K (např. kořen mrkve, petržele, celeru) nejsou omezeny ani množstvím, ani nutností pravidelného požívání.

Potraviny se středním obsahem vitamínu K (luštěniny, ostatní zelenina, většina ovoce, maso) je vhodné zařazovat do stravy pravidelně v množství dle Vašich zvyklostí.

Potraviny s vysokým, ale stabilním obsahem vitamínu K (olivy, červená řepa) je možno zařazovat do stravy pravidelně v přiměřeném množství. U některých jedinců může příjem většího množství těchto potravin vést ke snížení účinnosti Warfarinu.

Potraviny s vysokým, ale nestabilním obsahem vitamínu K (listová zelenina: zelí, hlávkový salát, špenát, kapusta, brokolice) natě a avokádo je lépe ze stravy vyloučit s výjimkou malého množství např. k ozobení jídla.

Čaje černé je možno pít bez omezení, čaje zelené je doporučeno pít ve stále stejném množství, bylinkové čaje je doporučeno vynechat. Není doporučeno požívání alkoholu v množství větším než 1 drink (0,5 l piva, 2 dcl vína, 0,5 dcl destilátu) denně.

Co mám dělat, když se objeví nějaké krvácení?

Vyšetřit protrombinový test (INR), aby se včas zjistilo případné předávkování léku a upravila se dávka. V takovém případě je nutné provést krevní test co nejdříve i mimo termín plánované kontroly.

Jak si počínat při náhlém onemocnění nebo nutnosti hospitalizace?

Je nutno ošetřujícího lékaře informovat o tom, že užíváte léky proti srážení krve a uvést, jaký lék užíváte, v jakém dávkování a nejlépe předložit průkazku „Záznam o léčbě Warfarinem“.

Co když dojde ke zranění nebo budu muset být neodkladně operován - nehrozí pak silné krvácení při operaci?

Účinek Warfarinu lze rychle zrušit podáním speciálních léků, případně čerstvě zmražené plazmy. Tak dodáme do krve potřebné bílkoviny, které zabezpečí normální srážení krve. Týden před plánovanou operací nebo jiným krvavým zákrokem musíte o plánovaném zákroku uvědomit lékaře, který řídí Vaši léčbu Warfarinem a k výkonu Vás připraví nejčastěji přerušením léčby Warfarinem a ev. nahrazením jiným lékem.

Jak dlouho trvá léčba Warfarinem?

Léčba trvá různě dlouho podle indikace a o plánované délce léčby byste měl být informován od svého lékaře.

Zdroj a literatura.: Léčba orálními antikoagulancii, MUDr. P. Kessler, ISBN 80-238-6017-8

Internetové zdroje:

www.antikoagulace.cz

www.warfarin.cz

www.csth.cz Česká společnost pro trombózu a hemostázu ČLS JEP

Materiál upraven pro potřeby www.ordinaceglanc.cz